

Pavel Záleský

(* 1955)

vypočujte
podcast

prečítajte
príbeh

Faktografické úlohy:

1. Koncom 70. rokov začal Pavel Záleský rozmnožovať a prepisovať ilegálnu náboženskú literatúru. Neskôr s Augustinom Navrátilom spolupracoval na výrobe samizdatu. Stal sa z neho disident. Zisti a napíš, čo znamenajú pojmy disident, disent a samizdat.

disident

.....

.....

disent

.....

.....

samizdat

.....

.....

.....

Ilustračná snímka. Obálka samizdatu *Náboženstvo a súčasnosť* (2/89).
Zdroj: Samizdat.sk

2. V príbehu pán Záleský spomína výsluchy ŠtB, počas ktorých ho fyzicky napádali a vyhrážali sa mu. Okrem toho ho sledovali a prehľadávali mu byt. Z dôveryhodných zdrojov zisti a napíš, čo bolo úlohou ŠtB.

.....

.....

.....

.....

.....

Vtedajšie sídlo ŠtB na Bartolomějskej ulici v Prahe.
Zdroj: Magazin.pametnaroda.cz

3. Pavla Záleského komunisti začali trestne stíhať, ale pred súd ho už nepostavili, pretože prišiel november 1989 a v Česko-slovensku prebehla Nežná revolúcia. Zisti a napíš, čo bola Nežná revolúcia a ako inak ju nazývame. Následne napíš, prečo má v názve slovo nežná.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pavel Záleský na Námestí Mieru v Gottwaldove v novembri 1989.
Zdroj: Memoryofnations.sk

.....

.....

.....

.....

.....

Úlohy vzťahujúce sa k príbehu:

1. Ako sme spomínali v predošlej úlohe, pamätníka pred súd nepostavili, ale viacerých jeho známych a členov rodiny trest neminul. K jednotlivým menám napíš, ako a za čo boli potrestaní.

Augustin Navrátil

.....

.....

Petr Záleský

.....

.....

Pavel Dudr

.....

.....

Petr Záleský s manželkou a synom Pavlom.
Zdroj: Memoryofnations.sk

2. Kopírovanie textov bolo v domácich podmienkach náročné. Pán Pavel sa však vynašiel a vymyslel systém, vďaka ktorému sa mu darilo robiť 30 kópií naraz. Neskôr v spolupráci s inými až 500 kusov. Z príbehu zisti a napíš, ako pamätník doma kopíroval samizdaty. Môžeš si pomôcť aj vypočutím nahrávky s názvom „Když nestačili kopírsky v psacím stroji“, ktorú nájdeš TU.

.....

.....

Pavel Záleský na železnici (1974 – 1975).
Zdroj: Memoryofnations.sk

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Počas minulého režimu mnoho ľudí emigrovalo alebo doslova ušlo z Československa. Podobné myšlienky mal aj pán Záleský. Z príbehu zisti, kedy o tom premýšľal a prečo nakoniec neemigroval.

.....

.....

Svadobná fotografia Pavla Záleského.
Zdroj: Memoryofnations.sk

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Projektové úlohy, aktivity:

1. Pavel Záleský si uvedomoval, že režim cenzuruje tlač. Spomína: „Sháněl jsem všude možné náboženskou literaturu, začal jsem ji po nocích opisovat na psacím stroji a pak rozdávat přátelům v kostele. Cítil jsem, že to Bůh chce.“ Napriek nebezpečenstvu, ktoré mu hrozilo za vydávanie ilegálnej tlače, pán Záleský prepisoval kresťanské texty. Neskôr, spolu Augustinom Navrátilom, vydával časopis Kresťanské obzory.

Tvoja úloha:

Spoločne so spolužiakmi napíš článok na tému „Sloboda tlače v minulom režime“. V texte okrem iného spomeňte, ako bola obmedzovaná sloboda tlače, ako s tým ľudia bojovali, a nezabudnite uviesť aj významné osobnosti disentu, ktoré vydávali tlač napriek možným trestom. Tento článok uverejnite v školskom časopise, na školskej webovej stránke alebo v rámci školského blogu.

2. V príbehu sa spomína aj obmedzovanie ďalšej slobody, a to slobody vierovyznania. „Komunismus se ohání tím, že máme náboženskou svobodu, že je tady dostatek literatury, ale Bible nebylo možné za komunistů sehnat. Tak jaká je to náboženská svoboda?“ spomína pamätník v nahrávke s názvom „Proč začal vyrábět náboženský samizdat“, ktorú si môžeš vypočuť [TU](#).

Tvoja úloha:

Zorganizuj prednášku pre spolužiakov na tému „Cirkvi a náboženské spoločnosti na Slovensku“. O pomoc môžeš požiadať vyučujúcich náboženskej a etickej výchovy.

*Pavel Záleský (vľavo) na prvom svätom prijímaní v roku 1963.
Zdroj: Memoryofnations.sk*

3. Rok 1989 priniesol úľavu do života mnohým obyvateľom Československa. Pavel Záleský sa nemusel viac trápiť ukrývaním a tajným vydávaním samizdatov. Neskôr v 90. rokoch riadil charitu v Otrokoviciach a v nultých rokoch pôsobil ako správca pastoračného domu Velehrad v severnom Taliansku.

Tvoja úloha:

Zisti informácie o charitách, ktoré pôsobia v tvojom okolí. Vyber si jednu z nich, dohodni sa s kamarátmi a vymyslite spôsob, ako by ste mohli vybranej charite pomôcť.